

Løsningsretten under disse givne Forhold. Men hvad gjorde den samlede Rigsdag der-ved? Anerkjendte den Ministeriets Skridt. Nei, men jeg tror, at trods alle de stærke Ord og den almindelig enstemmige Fordøm-melse over Baaberaabelsen af § 25 i dette Tilfælde, saa lod de, som om dette ikke exi-sterede, men forlængede deres egen Lov til den 1ste August. Dette indskrænkede de sig til, fordi de mente, at den politiske Stilling og deres politiske Indflydelse var tilstrækkel-ig til at veie op mod dette, og det var den ogsaa tilstrækkelig til, thi Aaret efter maatte dette Ministerium vige, saa kom Erfaringens Frugter af denne Baaberaabelse af § 25. Jeg gjentager, hvad jeg ved en tidligere Be-handling har bemærket, men jeg tillæber mig at gjentage det her: Hvorledes satte den Erkjendelse, som man havde fra Striden i Foraaret 1853, Spor i den følgende For-fatningsforhandling? Vil De behage at efterse samtlige disse Forhandlinger, navnlig dem, der førtes, inden vi fik Fællesforfatningen af 2den Oktober 1855. Jeg vil gjentage det og atter gjentage det; thi det desavouerer Baaberaabelsen af det, der skete den 12te April 1853, nemlig en pur Forlængelse af en allerede givne Lov for at foretage Op-løsning; denne Baaberaabelse desavoueres ved Forhandlingerne om og Indholdet af Fællesforfatningen af 1855. Man optog nemlig i Fællesforfatningen § 25 efter Ord-lyden, ganske som den stod, at under sær-deles paatrængende Tilfælde kan Kongen, naar Rigsraadet ikke er samlet, udstede fore-løbige Love, der dog ikke maa stride mod Forfatningen. Det ærgreste ordret gjenop-taget, men i Erkjendelsen af, at den ikke be-rører Bevillingsretten eller gav Kongen og hans Ministerium nogenomhelst Udgang til at afholde ubevilgede Udgifter, vedtoges ved Siden deraf en Paragraf i Fællesforfatnings-loven, der siger, at naar Rigsraadet ikke er samlet, kan Kongen i overordentlige Til-fælde, efter at Sagen er forhandlet i et Mi-nisterraad, under Ministerens Ansvar, afholde ikke bevilgede Udgifter, hvilke dog blive at forelægge til Beslutning for det følgende Rigsraad. Hvorfor kom denne Paragraf ind, hvis § 25, optagen ordret i Fællesfor-fatningsloven, havde været tilstrækkelig til den Brug, Ministeriet havde gjort af den? Det kan man jo sige sig selv. Den kom ind, fordi de Alle erkjendte, at den Baaberaabelse af § 25, hvortil Orsted havde henholdt sig ved Forlængelsen af 12te April 1853, var u hjemlet, forfatningsstridig. Derfor optog de i Fællesforfatningen en særlig Paragraf, der gav Kongen forfatningsmæssig Ret til Afholdelsen af ikke bevilgede Ud-

gifter under denne Form som en Des-avouering af denne Akt af 12te April 1853, og Fællesforfatningen havde jo henved de fire Femtedele af Rigets Finantser under sig. Disse Former bleve bibeholdte i For-fatningsloven af 18de November 1863 paa samme Maade. Man erkjendte ogsaa under Forhandlingerne den Gang, at denne § 25, optagen i sin Ordlyd ogsaa i Forfatnings-loven 18de November 1863, ikke hjemler nogen Regering Ret til at afholde ikke bevilgede Udgifter eller omgaa Bevillingsretten; til at afholde ubevilgede Udgifter skal der en særlig Bestemmelse til. Den nævnte særlige Bestemmelse beholdtes altsaa i Forfatnings-loven af 18de November 1863. Da vi saa fik Forfatningskampen i 1864—66, foreslog Ministeriet Bluhme den samme Bestemmelse optagen i den nye Grundlov, og det var jo ærligt og aabent. Ministeriet erkjendte, at § 25, saaledes som den ogsaa nu staar der, ikke gav dem den Ret; skulde Ministeriet have denne Ret, som jo er ret behagelig for Regeringsmagten, i Særdeleshed naar dens Indhavere og Udøvere staa i skarpt Mis-tillidsforhold til Rigsdagen, saa maatte det have en særlig Bestemmelse derom. Derfor foreslog det Loyalt — det gjorde Ministeriet Bluhme — at der skulde kunne afholdes ikke bevilgede Udgifter efter de gamle Regler i Fællesforfatningen. Jeg billiger ganske dette hos disse ærlige Reaktionære. De vilde ikke styde sig ind under Fortolkninger af en Paragraf, som Rigsdagen, Rigsraadet og Regeringen, Politikere, Statsretslærere og Jurister havde forstaaet paa een Maade, og kun paa een Maade, gjen-nem hele Livet lige til den nuværende Forfatningskamp. Og da de saa ikke fik denne Paragraf — thi det var ikke blot Landsthingets forandrede Sammensætning i Sammenligning med deres oprindelige For-slag, der var det Afgjørende — saa fik de ikke det Bolværk for Reaktionen, de vilde, og derfor gik de; det var ærlige Reak-tionære. Fordi de ikke fik denne Paragraf, saa sagde Højesteretsassessor Mourier, et af Medlemmerne af Fællesudvalget om For-fatningen, og Andre, som det jo er nævnt af den ærede Ordfører: Nu bryde vi os ikke om Landsthingets Sammensætning, om den er saa eller saa; thi, naar Folkethinget beholder den grundlovmæssige Indflydelse paa Bevillingsretten, som det hidtil har havt, og altsaa Hovedindflydelsen paa Fi-nantsloven, saa bliver efterhaanden et Ministerium nødt til, naar det vil beholde Forfatningen, at bøje sig for Folkethingets Krav, og naar Grundloven saaledes fuld-stændig optager Sunngrundlovens Bestem-